

פרשיות בהר – בחקתי התשעה תשע"ה

הרב ארי דוד קאהן
המדרשה
<http://arikahn.blogspot.com>

Rabbi Ari Kahn
Adk1010@gmail.com
<http://Rabbiarikahn.com>

1. חזקוני ויקרא פרשת בחקותי פרק כז פסוק לד

ספר זה נקרא תורת כהנים, על ידי שכל המצות שייכי בכהן, כגון הלכות קרבנות, ואיסורי מאכלות דשייכא בהו הוראה שהיא על ידי כהן, כדכתיב יורו משפטיך ליעקב וגוי, והלכות טמאות וטהרות שלא לאכול דבר טמא להיות נבדל מליכנס למקדש, והלכות זבים ומצורעים ונגעים ובעלי קריין ויולדות, שבתות וימים טובים שיש בהם קרבנות הקרבים על ידי כהן, והלכות ערכים שהכהנים מעריכים ומחרימין שהם כהנים, ושביעית ויובל שכהנים מקדשים השנים ותוקעים ביובל כדכתיב ובני אהרן יתקעו וגוי. ובלשון לאטי"ן נקרא ליוטיק"ו על שם הספר שהוא תורת כהנים בני לוי, לשון נופל על לשון.

2. ויקרא פרק כה

(א) וַיִּדְבֶּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבַתָּה הָאָרֶץ שִׁבְתָּ לָּהּ: (ג) שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שְׂדֶךְ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרֶמֶד וְאֶסְפַּתְּ אֶת תְּבוּאָתָהּ: (ד) וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית שִׁבְתָּ שִׁבְתָּן יִהְיֶה לָאָרֶץ שִׁבְתָּ לָּהּ שְׂדֶךְ לֹא תִזְרַע וְכְרֶמֶד לֹא תִזְמַר: (ה) אֶת סְפִיחַ קִצִּירְךָ לֹא תִקְצֹר וְאֶת עֲנְבֵי יִזְיָרְךָ לֹא תִבְצַר שְׁנַת שִׁבְתָּן יִהְיֶה לָאָרֶץ: (ו) וְהִיְתָה שִׁבְתָּ הָאָרֶץ לָכֶם לְאֹכְלָהּ לֶךְ וּלְעִבְדְּךָ וּלְאִמְתְּךָ וּלְשִׁכְיָרְךָ וּלְתוֹשְׁבֵי הַגְּרִים עִמָּךְ: (ז) וּלְבַהֲמֹתֶיךָ וּלְחִיָּה אֲשֶׁר בְּאֶרְצְךָ תִּהְיֶה כָּל תְּבוּאָתָהּ לְאֹכֵל: ס

3. ויקרא פרק כו, ב

(ב) אֶת שִׁבְתֹּתַי תִּשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשֵׁי תִירְאוּ אֲנִי ה': ס

4. תרגום אונקלוס ויקרא פרשת בהר פרק כו פסוק ב

(ב) ית יומי שביא דילי תטרון ולבית מקדשי תהון דחלין אנא יי:

5. חזקוני ויקרא פרשת בהר פרק כו פסוק ב

(ב) את שבתתי תשמרו מתורגם בתרגום ירושלמי בענין שנות שמיטה שכן הם נקראו שבת. ומקדשי תיראו שנת היובל קדש תהיה לכם כך נדרש בתנחומא.

6. אבן עזרא על ויקרא פרק כו פסוק ב

את שבתותי תשמרו - שנות השמיטה:

7. אור החיים על ויקרא פרק כו פסוק ב

את שבתתי תשמרו וגוי צריך לדעת למה חזר הכתוב וצוה כאן על השבת, ונראה שנתכוון להסמיק מצות שבת למצוה שלפניה דכתיב לא תעשו לכם אלילים וגוי, לומר כשם שעבודה זרה שקולה ככל התורה (חולין ה), גם מצות שבת שקולה ככל התורה כולה ב:

עוד יכוין לומר על השמיטות שהם נקראים שבתות דכתיב (לעיל כה ב) שבת (היא) לה', שמוזהיר עליהם לשומרם, וסמך לאזהרה זו אומרו ומקדשי תיראו, על דרך אומרם ז"ל ג לא נחרב הבית אלא בשביל שלא שמרו מצות השביעית, וכן אמר הכתוב (להלן כו לד) אז תרצה הארץ את שבתותיה, והוא עצמו אומרו את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו

שלא תסבבו להחריבו כשלא תקיימו מצות השבתות:

ויש לך לדעת כי הגם שה' משליך חמתו על ביתו ונחלתו לחללה, לכפרת עון, כאומרם ז"ל (שוחר טוב עג) בפסוק מזמור לאסף, עם כל זה על הכל יביא ה' במשפט, כל המסבב

בחטאו את הדבר הרע הזה, ביום המשפט הנורא, כשיעמוד בעל הבית המקודש ויתבע האיש המגרש ומה גם למה שאמר הנביא (הושע יא ט) ולא אבא בעיר, ודרשו ז"ל (תענית ה) נשבע הקדוש ברוך הוא כו' אנה יוליך את חרפתו, ומה מענה בלשונו ומה גמול יעריכנו, והוא מה שרמז הכתוב כאן באומרו ומקדשי תיראו כי עונשו גדול, וישער מזה עונש השמיטה לשומרה:

8. תהלים פרק עט, א-יג

(א) מזמור לאסוף אלהים באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך שמו את ירושלים לעינים: (ב) נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסידיך לחיתו ארץ: (ג) שפכו דמם פמים סביבות ירושלים ואין קובר: (ד) היינו חרפה לשכנינו לעג וקלס לסביבותינו: (ה) עד מה ה' תאנף לנצח תבצר כמו אש קנאתך: (ו) שפך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו: (ז) כי אכל את יעקב ואת נוהו השמו: (ח) אל תזכר לנו עונת ראשנים מהר יקדמונו רחמך כי דלונו מאד: (ט) עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך: (י) למה יאמרו הגוים איה אלהיהם יודע בגיים גוים לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך: (יא) תבוא לפניך אנקת אסיר כגדל זרועך הותר בני תמותה: (יב) והשב לשכנינו שבעתים אל חיקם חרפתם אשר חרפוך אדני: (יג) ואנחנו עמך וצאן מרעיתך נודה לך לעולם לדר ודר נספר תהלתך:

9. איכה רבה (וילנא) פרשה ד

כתיב (תהלים ע"ט) מזמור לאסוף אלהים באו גוים בנחלתך, לא הוה קרא צריך למימר אלא בכי לאסוף נהי לאסוף קינה לאסוף, ומה אומר מזמור לאסוף, אלא משל למלך שעשה בית חופה לבנו וסיידה וכיידה וציירה ויצא בנו לתרבות רעה, מיד עלה המלך לחופה וקרע את הוילאות ושיבר את הקנים ונטל פדגוג שלו איבוב של קנים והיה מזמר, אמרו לו המלך הפך חופתו של בנו ואת יושב ומזמר, אמר להם מזמר אני שהפך חופתו של בנו ולא שפך חמתו על בנו, כך אמרו לאסוף הקדוש ברוך הוא החריב היכל ומקדש ואתה יושב ומזמר, אמר להם מזמר אני ששפך הקדוש ברוך הוא חמתו על העצים ועל האבנים ולא שפך חמתו על ישראל, הדא הוא דכתיב ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה.

10. ויקרא פרק כו, מה-מו

(מה) וזכרתי להם ברית ראשנים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני ה': (מו) אלה החקים והמשפטים והתורות אשר נתן ה' בינו ובין בני ישראל בהר סיני ביד משה: פ

11. ויקרא פרק כז, י

(י) לא יחליפנו ולא ימיר אתו טוב ברע או רע בטוב ואם המיר ימיר בהמה בבהמה והיה הוא ותמורתו יהיה קדש:

12. ויקרא פרק כז, יז-יט

(יז) אם משנת היבל יקדיש שדהו כערךך יקום: (יח) ואם אחר היבל יקדיש שדהו וחשב לו הפכה את הכסף על פי השנים הנותרת עד שנת היבל ונגרע מערךך: (יט) ואם גאל יגאל את השדה המקדיש אתו ויסף חמשית כסף ערךך עליו וקם לו:

13. ויקרא פרק כז, לד

אלה המצות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני:

14. רש"י הירש ויקרא פרשת בחקותי פרק כז פסוק לד

אלה המצות וגו'. פסוק זה חוזר ומסיים את ספר תורת כהנים; והרי הוא כולל גם את הפרק על הקדשות והערכות במסגרת מצוות ה'. סיום דומה - אך לא זהה - כבר נאמר בסוף הפרק הקודם (פסוק מו), ושם סקר וסיכם את כל שאר מצוות הספר. הדינים העיקריים של הפרק הזה מתייחסים לנדרי הקדש; הללו מסורים לרצונו החופשי של האדם, ומשום כך אין הם כלולים במצוות שסוכמו בסוף הפרק הקודם, שהרי אין הם

תכלית הברית שה' נתן "בינו לביננו" (ראה פי' לעיל פסוק א). אף - על - פי - כן גם הם מצוות, שנאמרו לישראל מפי ה' ביד משה. נדר ההקדשה איננו חובה; אך משיצא הנדר מפי האדם, הרי הוא נתון לדרישות ההלכה האלוהית - כשאר כל המעשים של חיינו.

15. ויקרא פרק כו, ג-ו

(ג) אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם: (ד) ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו: (ה) והשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם: (ו) ונתתי שלום בארץ וישכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבר בארצכם:

16. ויקרא פרק כו,

(יח) ואם עד אלה לא תשמעו לי ויספתי לנסך אתכם שבע על חטאתיכם: (כא) ואם תלכו עמי קרי ולא תאבו לשמע לי ויספתי עליכם מכה שבע כחטאתיכם: (כד) והלכתי אף אני עמכם בקרי והפיתי אתכם גם אני שבע על חטאתיכם: (כח) והלכתי עמכם בחמת קרי ויסרתי אתכם אף אני שבע על חטאתיכם: (לא) ונתתי את עריכם חרבה והשמותי את מקדשיכם ולא אריח בריח ניחחכם: (לב) והשמתי אני את הארץ ושממו עליה איביכם הישבים בה: (לג) ואתכם אזרה בגוים והריקתי אחריכם חרב והיתה ארצכם שממה ועריכם יהיו חרבה: (לד) אז תרצה הארץ את שבתתיה כל ימי השמה ואתם בארץ איביכם אז תשבת הארץ והרצת את שבתתיה: (לה) כל ימי השמה תשבת את אשר לא שבתה בשבתתיכם בשבתכם עליה:

17. ויקרא פרק כג, א-מד

(א) וידבר ה' אל משה לאמר: (ב) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש אלה הם מועדי: (ג) ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת הוא לה' בכל מושבתיכם: פ (ד) אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדים: (ה) בחדש הראשון בארבעה עשר לחדש בין הערבים פסח לה': (ו) ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג המצות לה' שבעת ימים מצות תאכלו: (ז) ביום הראשון מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו: (ח) והקרבתם אשה לה' שבעת ימים ביום השביעי מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא תעשו: פ (ט) וידבר ה' אל משה לאמר: (י) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עמר ראשית קצירכם אל הכהן: (יא) והניף את העמר לפני ה' לרצונכם ממחרת השבת יניפנו הכהן: (יב) ועשיתם ביום הניפכם את העמר כבש תמים בן שנתו לעלה לה': (יג) ומנחתו שני עשרנים סלת בלולה בשמן אשה לה' ריח ניחח ונספה יין רביעת ההין: (יד) ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה עד הביאכם את קרבן אלהיכם חקת עולם לדורתיכם בכל מושבתיכם: ס (טו) וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה: (טז) עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה לה': (יז) ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתיים שני עשרנים סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים לה': ... (כ) והניף הכהן אתם על לחם הבפרים תנופה לפני ה' על שני כבשים קדש יהיו לה' לכהן: (כא) וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו חקת עולם בכל מושבתיכם לדורתיכם: (כב) ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקצרך ולקט קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני ה' אלהיכם: ס (כג) וידבר ה' אל משה לאמר: (כד) דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש: (כה) כל מלאכת עבודה לא תעשו והקרבתם אשה לה': ס (כו) וידבר ה' אל משה לאמר: (כז) אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם והקרבתם אשה לה': (כח) וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה כי יום כפרים הוא לכפר עליכם לפני ה' אלהיכם: (כט) כי כל הנפש אשר לא תענה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה: (ל)

וְכָל הַנִּפְשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה כָּל מְלֹאכָה בְּעֵצִים הַיּוֹם הַזֶּה וְהֶאֱבַדְתִּי אֶת הַנִּפְשׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עִמָּה: (לא) **כָּל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם:** (לב) **שַׁבַּת שְׁבַתוֹן** הוּא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם בַּתְּשׁוּעָה לַחֲדָשׁ בְּעָרֵב מִעָרֵב עַד עָרֵב **תִּשְׁבַּתוּ שְׁבַתְכֶם:** פ (לג) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (לד) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסְּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לֵה': (לה) בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ **כָּל מְלֹאכָת עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂוּ:** (לו) שִׁבְעַת יָמִים תִּקְרִיבוּ אֵשֶׁה לֵה' בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אֵשֶׁה לֵה' עֲצֵרֶת הוּא כָּל מְלֹאכָת עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂוּ: (לז) אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרָאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהִקְרִיב אֵשֶׁה לֵה' וּמִנְחָה זָבַח וְנִסְכִּים דָּבַר יוֹם בַּיּוֹמוֹ: (לח) מְלֻבָּד **שְׁבַתוֹת** ה' וּמְלֻבָּד מִתְּנוֹתֵיכֶם וּמְלֻבָּד כָּל נְדָרֵיכֶם וּמְלֻבָּד כָּל נְדָבְתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לֵה': (לט) אַךְ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַסְפְּכֶם אֶת תְּבוּאֹת הָאָרֶץ תַּחֲנוּ אֶת חַג ה' שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן **שְׁבַתוֹן** וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי **שְׁבַתוֹן:** (מ) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת וְעָרְבִי נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם **לִפְנֵי ה'** אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים: (מא) וְחִגְתֶּם אֹתוֹ חַג לֵה' שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי תַּחֲנוּ אֹתוֹ: (מב) בַּסְּכּוֹת תִּשְׁבּוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל הָאֲזָרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֹשְׁבוּ בַּסְּכּוֹת: (מג) לְמַעַן יָדְעוּ **דֹּרֹתֵיכֶם** כִּי בַּסְּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: (מד) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי ה' אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: פ

18. ויקרא פרק טז, א-לד

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם **לִפְנֵי ה'** וַיִּמְתּוּ: ... (טז) **וּכְפָר** עַל הַקֹּדֶשׁ מִטְּמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה **לְאֵהֱל מוֹעֵד** הַשְּׁכָן אֹתָם בַּתּוֹךְ **טְמֵאתָם:** (יז) וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהֱל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד צֵאתוֹ **וּכְפָר בְּעֵדוֹ** וּבְעֵד בֵּיתוֹ וּבְעֵד כָּל קֹהֵל יִשְׂרָאֵל: (יח) וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר **לִפְנֵי ה'** וּכְפָר עָלָיו וְלָקַח מִדָּם הַפָּר וּמִדָּם הַשְּׁעִיר וְנָתַן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: (יט) וְהִזָּה עָלָיו מִן הַדָּם בְּאַצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים וְטָהְרוּ וּקְדָשׁוּ מִטְּמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (כ) וְכִלְהָ **מִכְפָּר** אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֵהֱל מוֹעֵד וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת הַשְּׁעִיר הַחִי: (כא) וְסָמַךְ אֶהֱרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר הַחִי וְהִתְוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם וְנָתַן אֹתָם עַל רֹאשׁ הַשְּׁעִיר וְשָׁלַח בְּיַד אִישׁ עֵתִי הַמַּדְבֵּרָה: ... (כט) וְהִיָּתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּעֶשְׂרֵי לַחֲדָשׁ תַּעֲנוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם וְכָל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ הָאֲזָרַח וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם: (ל) כִּי בַּיּוֹם הַזֶּה יִכְפָּר עֲלֵיכֶם לְטָהָר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם **לִפְנֵי ה'** **תִּטְהָרוּ:** (לא) שַׁבַּת שְׁבַתוֹן הִיא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם: (לב) וּכְפָר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִמָּשַׁח אֹתוֹ וְאֲשֶׁר יִמְלֹא אֶת יָדָיו לְכַהֵן תַּחַת אֲבִיו וְלִבְשׁ אֶת בְּגָדֵי הַבַּד בְּגַדֵי הַקֹּדֶשׁ: (לג) וּכְפָר אֶת מִקְדָּשׁ הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֵהֱל מוֹעֵד וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ יִכְפָּר וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל כָּל עַם הַקֹּהֵל יִכְפָּר: (לד) וְהִיָּתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטָּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה: פ

19. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף סה עמוד א

שְׁהִיוּ בֵּיתוֹסִין אוֹמְרִים, "עֲצֵרֶת" - אַחַר שַׁבַּת. נִיטְפַל לָהֶם רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי, וְאָמַר לָהֶם, שׁוֹטִים, מַנִּין לָכֶם? וְלֹא הָיָה אָדָם אֶחָד שֶׁהָיָה מְשִׁיבוֹ, חוּץ מִזְקֵן אֶחָד שֶׁהָיָה מְפֹטֵט כְּנָגְדוֹ, וְאָמַר, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ - אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הָיָה, וַיֹּדַע שֶׁעֲצֵרֶת יוֹם אֶחָד הוּא, עָמַד וְתַקְנָה אַחַר שַׁבַּת, כְּדִי שִׁיחֹו יִשְׂרָאֵל מִתְעַנְּגִין שְׁנֵי יָמִים. קָרָא עָלָיו מִקְרָא זֶה, (דְּבָרִים א) "אֶחָד עָשָׂר יוֹם מֵאֲחָרֵי דְרָדָךְ הָרַ שְׁעִיר:" ^ב תְּלִמּוּד בְּבַלִּי מִסַּכְת מִנְחוֹת דָּף סה עִמּוּד ב וְאִם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הָיָה, לָמָּה אֵיחָרָן בְּמִדְבַר אַרְבָּעִים שָׁנָה? אָמַר לוֹ, רַבִּי, בְּכַף אֶתָּה פּוֹטְרֵנִי? אָמַר לוֹ, שׁוֹטָה, וְלֹא תִהְיֶה תוֹרָה שְׁלָמָה שְׁלָנוּ, כְּשִׁיחָה בְּטִלָּה שְׁלָכֶם!

20. במדבר פרק כח, א-טו

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) צוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת קִרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי רֵיחַ נִיחָחֵי תִשְׁמְרוּ לְהִקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ: (ג) וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאֵשֶׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לֵה' כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תְּמִיד: ...

אבן עזרא ויקרא פרשת בהר פרק כה פסוק ב
וטעם שבת לה' כיום השבת. וסוד ימי עולם רמוז במקום הזה:

21. רמב"ן שמות פרק כא פסוק ב

[ב] כי תקנה עבד עברי - התחיל המשפט הראשון בעבד עברי, מפני שיש בשילוח העבד בשנה השביעית זכר ליציאת מצרים הנזכר בדבור הראשון, כמו שאמר בו [דברים טו טו] וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויפדך ה' אלהיך על כן אנכי מצוך את הדבר הזה היום. ויש בה עוד זכר למעשה בראשית כשבת, כי השנה השביעית לעבד שבתון ממלאכת אדונו כיום השביעי. ויש בה עוד שביעי בשנים שהוא היובל, כי השביעי נבחר בימים ובשנים ובשמטות, והכל לענין אחד, והוא סוד ימות העולם מבראשית עד ויכלו. ולכן המצוה הזאת ראויה להקדים אותה שהיא נכבדת מאד, רומזת דברים גדולים במעשה בראשית: ולכך החמיר בה הנביא מאד, ואמר אנכי כרתי ברית את אבותיכם מקץ שבע שנים תשלחו איש את עבדו ואיש את שפחתו [ירמיה לד יג יד], וגזר בעבורה הגלות [שם יז - כב] כאשר תגזור התורה גלות על שמטת הארץ [ויקרא כו לד - לה], וכמו שאכתוב עוד בעזרת ה' [בויקרא כה ב].

22. רמב"ן ויקרא פרק כה פסוק ב

והנה בכאן עוררו אותנו בסוד גדול מסודות התורה, כבר רמז לנו ר"א שכתב, וטעם שבת לה' כיום השבת, וסוד ימות עולם רמוז במקום הזה. וכוף אזנך לשמוע מה שאני רשאי להשמיעך ממנו בלשון אשר אשמיעך, ואם תזכה תתבונן. כבר כתבתי בסדר בראשית [בראשית ב ג] כי ששת ימי בראשית הם ימות עולם, ויום השביעי שבת לה' אלהיך כי בו יהיה שבת לשם הגדול, כמו ששינו [תמיד פ"ז מ"ד] בשביעי מה היו אומרים מזמור שיר ליום השבת לעתיד לבא שכולה שבת ומנוחה לחיי העולמים:
והנה הימים רמז לאשר ברא במעשה בראשית, והשנים ירמזו לאשר יהיה בבריאת כל ימי עולם. ועל כן החמיר הכתוב בשמיטה יותר מכל חייבי לאוין, וחייב הגלות עליה כמו שהחמיר בעריות [לעיל יח כח], שנאמר אז תרצה הארץ את שבתותיה [להלן כו לד]. והחזיר הענין פעמים רבות, כל ימי השמה תשבות [שם שם לה], ונאמר והארץ תעזב מהם ותרץ את שבתותיה [שם שם מג], וכן שינו [אבות פ"ה מ"ט] גלות באה על עינוי הדין ועל עוות הדין ועל שמיטת הארץ, מפני שכל הכופר בה אינו מודה במעשה בראשית ובעולם הבא. וכן החמיר הנביא וגזר גלות על שלוח עבדים בשנה השביעית, שנאמר [ירמיה לד יג יד] אנכי כרתי ברית את אבותיכם וגוי' מקץ שבע שנים וגוי', כי גם בעבד שביעית כיובל כו'. והיובל יודע עוד מבראשית עד ויכולו, כי ישובו ביובל הכל איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו, כי הוא מוסד המאמין יחריש, וזהו שנאמר ושבתה הארץ שבת, וקראתם דרור בארץ [פסוק י], כי היא ארץ החיים הנרמזת בפסוק הראשון [בראשית א א], שבה נאמר והארץ אזכור [להלן כו מב], וכבר זכרתי זה פעמים: ושמא לזה רמזו רבותינו [ר"ה כא ב] באמרם, חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכולם נמסרו למשה חוץ מאחד, כי כל שמיטה שער בית אחד, והנה הודיעוהו כל ההויה מתחילה ועד סוף חוץ מן היובל קדש:

23. רמב"ן בראשית פרק א פסוק א

ויש לשאול בה, כי צורך גדול הוא להתחיל התורה בבראשית ברא אלהים, כי הוא שורש האמונה, ושאינו מאמין בזה וחושב שהעולם קדמון, הוא כופר בעיקר ואין לו תורה כלל. והתשובה, מפני שמעשה בראשית סוד עמוק אינו מובן מן המקראות, ולא יודע על בריו אלא מפי הקבלה עד משה רבינו מפי הגבורה, ויודעיו חייבין להסתיר אותו,

24. דרשת תורת ה' תמימה להרמב"ן ז"ל

וכיון שכן הוא סדר למה כתב שמטה ויובל בכאן בתוך הדבורים באהל מועד ? כדי שיסמכם לעריות שכתוב בהן, ולא תקיא הארץ אתכם, לומר שאף עונש השמטה גורם גלות, וזה שכתב על השמט הארץ כתוב מפורש בדבה"י, עד מלאת לבבל ע' שנה ועד רצתה הארץ את שבתותיה, מפני שהיובל כמו עדות לבריאת עולם ועמידתו וחדושו, שהם פירות האמונה. ובכאן יש סתר מסתרי התורה במנין היובלות, וכתב הר"א וסוד ימות עולם רמוז במקום הזה, ואין בספריו דבר מורה על קבלתו הטובה יותר מזה.

25. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צז עמוד א

אמר רב קטינא: שית אלפי שני הוו עלמא וחד חרוב, שנאמר +ישעיהו ב'+ ונשגב ה' לבדו ביום ההוא. אביי אמר: תרי חרוב, שנאמר +הושע ו'+ יחינו מימים ביום השלישי יקמנו ונחיה לפניו, תניא כותיה דרב קטינא: כשם שהשביעית משמטת שנה אחת לשבע שנים, כך העולם משמט אלף שנים לשבעת אלפים שנה, שנאמר ונשגב ה' לבדו ביום ההוא, ואומר +תהלים צ"ב+: מזמור שיר ליום השבת - יום שכולו שבת. ואומר: +תהלים צ'+ כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר. תנא דבי אליהו: ששת אלפים שנה הוי עלמא, שני אלפים תוהו, שני אלפים תורה, שני אלפים ימות המשיח.

26. פירוש הר"י דמן עכו לספר יצירה

והנה רמז בבבא הזאת כי העולם נברא מחס"ד, ויהיה שתא אלפי שנין וחד חרוב כמו שאמרו ז"ל שתא אלפי הוי עלמא וחד חרוב, ובשמיני יהיה מה שיהיה, שנאמר, "ונשגב אדני לבדו ביום ההוא", ואחרי כן ישוב לגבורה ויהיה מה שיהיה, ואחרי כן ישוב לתפארת וכן בכל הספירות. ולזה רמז בשמטות שבע שנים שבע פעמים, והדבר הזה עמוק מאד ואסור לדבר בו. וזהו רצוא ושוב, כי ישוב להיות. ועל הדבר הזה נכרת ברית כי הברית הוא היסוד, ובעבור כי העולם הזה השמיטה שאנו בה הוא מספירת הגבורה כמו שאתה רואה, כי כל העונשים שבזה העולם הם באים מאש.

27. Yitzchak from Acre commentary on Sefer Yetzira

This world, the Shmita (cycle) which we are in, is the S'fira of Gevura, as we see all the punishments in this world are via fire.

28. Rav Yitchak from Acre Otzar Hachaim pp.86b-87b

I, The insignificant Yitzchak of Acco have seen fit to write a great mystery that should be kept very well hidden. One of G-d's days is a thousand years, as it says 'For a thousand years in Your eyes are as a day...' Psalms 90:4 . Since one of our years is 365 1/4 days, a year on high is 365,250 of our years... This is to refute those who believe the duration of the world is only 49,000 years which is seven Jubilees

29. ר' חיים פלטיאל ויקרא פרשת בהר פרק כה פסוק ב

(ב) שבת ליי. כדפיי לעיל דכי היכי דעבדי בשבעת ימים מן השבת לבריות דהם נח' בשביעי ה"נ צריך לארץ שביעיות כדי שהארץ תדע דשביעי נח צוה הקדוש ברוך הוא שלא יהנו ישראל ממה שגדל בשבתות וימים טובים וצוה שמיטה בשנה שביעית שהיא שס"ה ימים כך יש שבתות וימים טובים בשש שנים. מפי הר"ר מאיר בר' יהודה זצ"ל.